

جاوید پاشایی

◀ جاوید پاشایی - رئیس شعبه پنجم دادگاه عمومی (حقوقی) دادگستری شهری

اجرای قرارهای معاینه و تحقیق محلی عمده‌تاً تجدید شده است

لیسانس علوم قضایی از سال ۷۶ وارد دستگاه قضائی شده، به ترتیب به عنوان قاضی تحقیق دادگاههای عمومی شهری، دادرسی علی البدل دادگاههای عمومی ری، رئیس شعبه یازدهم سابق (کیفری) دادگاه عمومی ری و از زمان احیای مجدد دادسرا به عنوان رئیس شعبه پنجم دادگاه عمومی شهری انجام وظیفه می نماید.

■ در این شعبه به چه نوع دعاوی رسیدگی می شود؟
اوقات رسیدگی در این شعبه چند ماهه است؟

در این شعبه پرونده های حقوقی مورد رسیدگی قرار می گیرد و در حال حاضر وقت رسیدگی سه ماه و ده روز می باشد.

■ علل اطاله دادرسی چیست؟

اطاله دادرسی علل مختلفی می تواند داشته باشد یک سری از عوامل مربوط به مقررات قانونی است که باتوجه به آمره بودن تشریفات آیین دادرسی اطاله دادرسی نیز قابل تصور می باشد. مواردی نیز مربوط به کثرت کار و کمبود امکانات و پرسنل می باشد، در همین دادگستری شهرستان ری به غیر از قضائی که متصدی شعبه می باشند تنها یک دادرسی وجود دارد که باتوجه به فعالیت چهارده شعبه کمبود قضائی مشهود و ملموس می باشد از زمان تشکیل دادسرا عملاً هریک از همکاران محترم مرخصی بوده اند شعبه معمولاً بلا تصدی بوده است اجرای قرارهای معاینه و تحقیق محلی نیز عمده‌تاً تجدید شده است. بخش دیگری به دایره ابلاغ مربوط می شود که در مجموع وضعیت ابلاغ رضایت بخش نمی باشد هریک از موارد مذکور می تواند در اطاله دادرسی موثر باشد.

■ برای رفع این مشکل چه راهکارهایی به نظرتان می رسد، بیان فرمایید؟

توجه ویژه به امر ابلاغ باید در دستور کار قرار گیرد از حیث امکانات و نیروی متخصص، دایره ابلاغ تقویت شود. اهمیت امر ابلاغ تبیین شود و آموزشهای لازم داده شود ضمناً نظارت دقیق و مستمر هم به عمل آید جذب دادرسی در این دادگستری به نظر می رسد که دارای اولویت خاص باشد.

■ به نظر جناب عالی شعب حقوقی به صورت تخصصی در آید، بهتر است یا خیر؟ مثلاً شعب رسیدگی به موضوعات اجاره، تخلیه، شعبه مربوط به معاملات، شعبه مربوط به خلع ید و ...

موضوع تخصص امری لازم و ضروری است اما بستگی به فراهم نمودن لوازم خاص آن دارد اگر بدون طی دوره تخصصی و آموزش لازم بخواهد

این امر پیاده شود به نظر می رسد چندان مفید نخواهد بود. ما در عمل بعضاً با افراط و تفریط مواجه می شویم به عنوان نمونه قبل از تشکیل مجدد دادسراها بعضاً پرونده های بسیار مهم حتی پرونده قتل به دادرسی کم تجربه ارجاع می شد ولی با تشکیل مجدد دادسرا رسیدگی به چنین پرونده ای به پنج قاضی با سابقه و متحرر واگذار شده است یا درخصوص شورای حل اختلاف طبق مقررات مصوب اعضای این شوراها صلاحیت رسیدگی به بخش عمده ای از پرونده های حقوقی را دارند در حالی که در این طرف قضیه با وجود قضات با سابقه در شعب بدوی و تجدیدنظر و دیوان عالی کشور باز هم نواقص غیر قابل انکار می باشد.

■ برای اینکه مشکلات قضایوت در امر رسیدگی به پرونده ها کاسته شود چه پیشنهاد و راهکاری به نظر می رسد؟

اگر دغدغه های قضات از نظر معیشتی و امنیت شغلی و اجتماعی برطرف شود ویستری فراهم شود که قاضی تمام وجود خود را متعلق به مردم و دادگاه بداند مسلماً با خیال آسوده تری می تواند انجام وظیفه نماید، باید شرایطی فراهم شود که قاضی اعتلای خود را در دستگاه قضائی دنبال کند و در آرزوی مشاغلی همچون وکالت و سردفتری ... نباشد اگر نیروهای خوب دستگاه حفظ شوند مشکلات پرونده ها حل خواهد شد.

■ آیا با ادامه تحصیل قضات موافق هستید؟

داشتن تحصیلات عالی و ادامه تحصیل بسیار مطلوب می باشد اما باید جوانب مسأله را در نظر گرفت به نظر اینجانب باتوجه به حجم کار محاکم و مشغله کاری قضات در شرایط فعلی امکان همزمان تحصیل و قضایوت وجود ندارد و لطماتی را می تواند به همراه داشته باشد اما برای اینکه قضات در عمل ارتقای علمی داشته باشند تعمیم و گسترش دوره های کوتاه مدت آموزش ضرورت دارد حتی می توان ترتیبی اتخاذ نمود که پس از طی این دوره ها قضات از مزایای

تحصیلات بالا نیز برخوردار شوند ولی مدرک گرایی را به مصلحت قضات نمی دانم.

■ انتظار شمار از مسؤولان دستگاه قضایی چیست؟
برای تمامی همکاران و مسؤولان محترم آرزوی توفیق دارم امیدوارم که شرایطی فراهم شود که قضات به عزت و شان واقعی که مورد تاکید شرع و قانون می باشد نائل شوند. به یقین وجود قضات خوب و کارآمد منشاء خیر و برکت برای دستگاه قضایی و جامعه مردم خواهد شد.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خوشنود باشی و ما رستگار

◀ رسول جلالی - رئیس شعبه ۱۰۶ دادگاه عمومی (جزایی) شهری

امیدوارم ویرانه به ساختمانی آباد و سرسبز تبدیل شود

دارای تحصیلات حوزوی (خارج فقه و اصول) است و از سال ۷۵ شروع به کار قضایی نموده و دارای هفت سال سابقه کار قضایی است. تا کنون به عنوان قاضی تحقیق دادگستری سمنان و نیز قاضی تحقیق و دادرسی علی البدل اراک و از دی ماه ۱۳۷۹ به عنوان قاضی تحقیق و دادرسی علی البدل فعالیت نموده و از خرداد ماده ۱۳۸۲ به عنوان رئیس شعبه ۱۰۶ دادگاه عمومی (جزایی) شهری مشغول می باشد.

■ معمولاً عمده جرائم ارتكابی اطفال چه نوع جرائمی می باشد؟

دادگاه اطفال به جرایم ارتكابی توسط دو دسته رسیدگی می نماید، الف- اشخاصی که به سن بلوغ شرعی نائل نگردیده اند یعنی دختران کمتر از ۹ سال و پسران کمتر از ۱۵ سال تمام قمری که جرایم ارتكابی توسط این گروه معمولاً ایراد صدمه بدنی عمدی و نزاع مختصر، ولگردی و فرار از

منزل می باشد. ب- افرادی که به سن تکلیف شرعی رسیده اند ولی سن آنها کمتر از ۱۸ سال تمام قمری است که جرائم ارتكابی آنها عمده در دختران اعمال منافی عفت و ارتباط نامشروع، ولگردی و در پسران، بی احتیاطی در امر رانندگی بدون پروانه منتهی به ایراد صدمه بدنی غیر عمدی یا قتل غیر عمدی و شرب خمر، سرقت و ایراد صدمه بدنی عمدی و حمل و نگهداری مواد مخدر و قتل عمدی می باشد که پس از صدور قرار مجرمیت و کیفرخواست توسط دادسرای عمومی و انقلاب شهری به محکمه اطفال جهت رسیدگی ارسال می گردد.

■ دادگاه اطفال شهری به چه نوع جرایمی رسیدگی می نماید و آیا هرگونه جرایمی که اطفال مرتکب می شوند در این دادگاه مورد رسیدگی قرار می گیرد یا بعضی از آنها تفکیک و در صلاحیت بعضی مراجع خاص می باشد.

بدوآبایستی متذکر شوم که شعبه ۱۰۶ دادگاه عمومی (جزایی) شهری، صرفاً یک دادگاه ویژه اطفال نیست که تواند به پرونده های غیر اطفال رسیدگی نماید، بلکه حدود چهل و پنج درصد پرونده های وارد به این شعبه جرائم افراد کمتر از ۱۸ سال است و مابقی پرونده ها متعلق به غیر اطفال می باشد و به کلیه جرائم ارتكابی اطفال در حوزه قضایی شهری در این شعبه رسیدگی می شود، ولیکن به نظر اینجانب با توجه به تصویب قانون اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۸۱ یعنی احیای دادسرا که وفق تبصره ماده ۲ آن قانون باید به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص نفس یا قصاص عضو یا رجم یا صلب یا اعدام یا حبس ابد است. در محکمه جنائی (دادگاه کیفری استان) رسیدگی شود لذا جرائمی مانند قتل عمدی و سایر جرائم که مجازات آنها قصاص، حبس ابد یا رجم که توسط افراد ملحق به طفل یعنی بالغین زیر ۱۸ سال صورت می گیرد باید در دادگاه کیفری استان و با حضور ۵ قاضی عالی رتبه رسیدگی شود و این حق از متهمان سلب نگردد والا چنانچه وفق تبصره ماده ۲۲۰ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری اگر رسیدگی به جرائم ارتكابی اطفال مستقیماً در دادگاه اطفال باشد چه نیازی به تاسیس و تشکیل دادسرای نوجوانان بوده و چرا باید پرونده های افراد ملحق به طفل با کیفرخواست و مجرمیت در محکمه رسیدگی شود!

■ با توجه به بافت مذهبی شهرستان ری آیا تمایزی بین جرائم اطفال این شهر با تهران مشاهده می گردد یا خیر؟

نظر به اینکه شهری متصل به شهر تهران است و منطقه بیست تهران محسوب می شود و قبلا دادگاه کیفری یک و دو و حقوقی یک و دو شعبی از تهران بوده و با استقلال حوزه قضایی

شهرستانی مشکلات عدیده ای برای مردم از قبیل اعطای نیابت قضایی و غیره پدید آمده و دو تابلو متضاد در ورودی دادگستری به چشم می خورد ۱- دادگستری شهرستان ری، ۲- شهرداری منطقه بیست تهران، و این استدلال که این حوزه دارای فرمانداری مستقلی است و نمی تواند مجتمع قضایی تهران محسوب شود با تاسیس مجتمع قضایی شمیرانات نقض می شود. لذا امید است مسؤولان قضایی فرقی بین شمال شهر و جنوب شهر قائل نشوند تا در این میان مردم دچار مشکلات و سردرگمی نشده و کارکنان دادگستری نیز با دلگرمی بیشتری مشغول به انجام وظیفه باشند، بنابراین فرقی بین جرائم ارتكابی اطفال در تهران و شهری به نظر این حقیر وجود ندارد به لحاظ این که شهری جزء شهر تهران محسوب می باشد، صرفاً به جهت اینکه شهری در جنوب تهران واقع شده است جرائم نزاع و ایراد صدمه و جرح با چاقو از برخی از مناطق تهران بیشتر به وقوع می پیوندد.

■ شما به عنوان قاضی اطفال علت و انگیزه ارتكاب اطفال در جرایم را در چه می بینید؟

- ۱- عدم نظارت و تربیت صحیح اسلامی از سوی خانواده ها و عدم دقت در معاشرت اطفال با افراد دیگر.
- ۲- فقر فرهنگی و سطح پایین تحصیلات والدین
- ۳- مشغله و دغدغه تامین معاش که فرصتی برای والدین باقی نمی گذارد تا مشکلات فرزندان خود را بررسی نمایند (فقر اقتصادی)
- ۴- ترک تحصیل اطفال در سنین پایین و اشتغال به کار جهت تامین مخارج زندگی.
- ۵- عدم وجود امکانات تفریحی و ورزشی که عامه مردم و بچه ها بتوانند به صورت رایگان استفاده نمایند.
- ۶- اعتیاد به مواد افیونی والدین.
- ۷- طلاق و جدایی و اختلافات خانوادگی.
- ۸- تهاجم و شبیخون فرهنگی دشمن.

■ جهت پیشگیری از وقوع جرائم مربوط به اطفال چه راهکارهایی را پیشنهاد می کنید؟

نظر به اینکه باید ریشه و انگیزه جرم و بزه شناسایی شده و با علت وقوع برخورد شود و مبارزه با معلول نتیجه مقطعی خواهد داشت. لذا باید والدین خود در خانواده موازین شرعی و قانونی را رعایت نموده و به فرزندان خود نحوه صحیح معاشرت اجتماعی را بیاموزند و در مواردی معلمین و مربیان پرورشی سعی بلیغ در رشد و شکوفایی فرزندان کشور اسلامی مبذول فرمایند و مضرات و مجازات جرائم برای افراد بالغ زیر ۱۸ سال تفهیم شود، تا یک دختر ۱۰ ساله یا پسر ۱۵ ساله بدانند با خوردن مثلاً یک قطره مشروب به تحمل هشتاد تازیانه محکوم می شود تا از این عمل اجتناب نماید. متأسفانه شرب خمر و خوردن مسکر برای بعضی از افراد به صورت عادی درآمد است، پدران و مادران با فرزندان خود به مثابه یک رفیق و دوست برخورد نمایند تا فرزندان آنان مشکلات و معضلات خود را با آنها در میان گذاشته و به راه صحیح رهنمون شوند.

■ در رسیدگی به جرایم مربوط به اطفال آیا قوانین پاسخگو و کافی می باشد یا خیر، چنانچه نقایص قانونی در این زمینه وجود دارد اعلام فرمایید؟

قوانین، ناقص و مجمل و مبهم می باشد، صرفاً با درج چند ماده در قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۷۸ این مشکلات قابل حل نیست، بلکه باید قانونی جامع و کامل و همه جانبه نگر هم در شیوه دادرسی و هم در صدور رأی تدوین و تصویب شود. یکی از معضلات همان اختلاف بین دادگاه کیفری استان و دادگاه اطفال در رسیدگی به جرائمی که مجازات آنها قصاص و اعدام است می باشد که کماکان به قوت خود باقی است، دیگر بازداشت و یا عدم جواز توقیف عاقله بابت دیه صغیر می باشد و امثال آن.

در خاتمه از مسؤولان عالی رتبه قضایی تقاضا نمودم تا فرصت از دست نرفته به متولیان

تکمیل آن و تعیین وقت رسیدگی دیگر ایشان تا روز رسیدگی مراجعه نمی نماید، چنانچه اوراق اختطاریه خوانده یا خواندگان به هر نحوی که صحیحاً و برابر مقررات مربوط به قانون آیین دادرسی مدنی ابلاغ نگردد موجب تجدید وقت رسیدگی و نتیجتاً اطلاع دادرسی خواهد شد، لذا امر ابلاغ از اهمیت ویژه ای برخوردار است و آموزش مستمر ماموران ابلاغ و نظارت مستمر بر کار آنها می تواند تاثیر بسیار مطلوبی در کوتاه نمودن زمان دادرسی و صدور حکم داشته باشد.

■ آیا یکی از علل مفساد اقتصادی ریشه در معضلات یا مشکلات قضایی جامعه ندارد؟ قطعاً بلی، یقیناً اگر رسیدگی در دادگستری در اسرع وقت صورت گرفته و پرونده ها با سرعت بیشتری منجر به صدور حکم گردد نتیجتاً مجرمان نیز سریعتر به کيفر اعمال خود می رسند و این امر در پیشگیری از وقوع جرایم در جامعه موثر است و هر چه دستگاه قضایی در جهت کشف و تعقیب جرم در جامعه با مشکل مواجه گردد به همین طریق مفساد اقتصادی افزایش یافته و معضلات بیشتر و پیچیده تری شکل خواهد گرفت و متاسفانه حجم عظیم پرونده ها و تراکم کار ایمنی خاصی را برای مفسدین اقتصادی ایجاد نموده و آنها بدون دغدغه مشغول ادامه عملیات خرابکارانه اقتصادی خود و انباشت ثروت نامشروع می باشند.

■ برای ساماندهی و بهبود وضعیت قضایی محاکم چه پیشنهاد یا راهکاری مدنظر است؟ مشروحاً بیان نمایید.

بدواً باید با تورم جرایم کیفری که روز به روز افزایش می یابد مقابله کرد، یعنی از تصویب قوانین غیر ضروری جلوگیری نمود یا حداقل مرجع دیگری یا روش دیگری غیر از دادگستری را برای رسیدگی به آن پیش بینی کرد. در این چند سال اخیر اغلب سازمانها و نهادهای دولتی و وزارتخانه ها با تدوین لویحی که آنها را در مجلس به تصویب رسانده اند البته مشکل اداره و نهاد مربوط به خود را بر طرف نموده اند، لیکن بار مسؤلیت رسیدگی به آن بر عهده قوه قضائیه قرار گرفته و متاسفانه به نظر می رسد معاونت پارلمانی دادگستری نیز خیلی ضعیف در این خصوص اقدام نموده و باید با تقویت آن و یا انتقال معاونت پارلمانی به قوه قضائیه یا طریق دیگری باید به این مسأله بدواً برخورد کرد و از شکل گیری قوانین جزایی که همه ساله نیز در حال افزایش است جلوگیری نمود زیرا افزایش قوانین کیفری افزایش محاکم و استخدام کادر قضایی و اداری مربوطه و بودجه کافی جهت احداث ساختمان مربوطه و ... را می طلبد که متاسفانه تا به حال بودجه قوه قضائیه همراه با انتظارات جامعه و قوانین مدون کیفری تناسب نداشته و موجب بروز

عباس هاشمی منش

شهرستان ری به خدمت مشغول می باشد.

■ در این شعبه به چه نوع دعاوی رسیدگی می شود؟ شعبه دوم دادگاه حقوقی شهری از قبل شعبه کیفری بوده است که عمده پرونده قتل عمد و غیر عمد در این شعبه مورد رسیدگی قرار می گرفته و در حال حاضر پرونده های حقوقی از جمله خلع ید، تخلیه و الزام به تنظیم سند رسمی انتقال و طلب و سایر دعاوی حقوقی در این شعبه مورد رسیدگی قرار می گیرد.

■ ماهانه چند پرونده به شما ارجاع می گردد؟ وقت رسیدگی در این شعبه چند ماهه است؟

به طور میانگین ماهیانه بین ۱۸۰ تا ۲۴۰ پرونده به این شعبه ارجاع می گردد و اوایل وقت رسیدگی حداکثر سه ماه بوده لیکن با اصلاح قانون صدور چک و از بین رفتن جنبه کیفری چکهای وعده دار و تضمینی حجم کار و پرونده های حقوقی در این خصوص افزایش یافته و متاسفانه وقت رسیدگی نیز به ۴ الی ۵ ماه افزایش پیدا کرده است.

■ در امر رسیدگی به پرونده های حقوقی، با چه مشکلاتی روبه رو هستید؟ برای حل آنها چه پیشنهادی دارید؟

در امر رسیدگی به پرونده های حقوقی نظر به اینکه دادگاه با سازمانهای مختلف از جمله اداره ثبت اسناد جهت استعمال ثبتی املاک و شهرداری و کارشناسان رسمی دادگستری در ارتباط است معمولاً چنانچه آن ادارات در پاسخگویی به استعلامات مربوطه، سرعت عمل مناسب را نشان ندهد در روند رسیدگی به پرونده تاثیر نامطلوب گذاشته و موجب اطاله رسیدگی خواهد بود همچنین مسأله دیگر که بسیار حایز اهمیت می باشد مسأله ابلاغ اوراق اختطاریه و دادخواست و ضمائم مربوطه است که می تواند نحوه صحیح آن در تسریع رسیدگی اثرگذار باشد؛ زیرا در امر حقوق پس از طرح دعوا و تقدیم دادخواست از ناحیه خواهان و

اصلی امر قضاء یعنی افرادی که در بدنه اصلی دستگاه یعنی دادگاه مشغول خدمت هستند و بار اصلی دستگاه به دوش آنهاست رسیدگی به مشکلات و معضلات آنها را مورد اهتمام قرار داده تا بیش از این قضاوت با سابقه از دستگاه عدلیه رنجور نشوند و به لطایف الحیل از تشکیلات عدلیه خارج شوند، همان طوری که به مدیران دستگاهها محبت ویژه قایل هستند به سایرین نیز لطفی و محبتی مرحمت نمایند، تا در جامعه صرفاً مدیر پروری نشود و در ثانی انتخاب و انتصاب بر اساس ضوابط باشد نه بر اساس روابط.

امیدوارم ویرانه ای که آیت... هاشمی شاهرودی مدظله العالی تحویل گرفته اند به ساختمانی آباد و سرسبز تبدیل شود. ان شاء... .

عباس هاشمی منش - رئیس شعبه دوم دادگاه عمومی (حقوقی) شهری

تراکم کار ایمنی خاصی را برای مفسدین اقتصادی ایجاد نموده

دارای لیسانس علوم قضایی از دانشکده علوم قضایی قوه قضائیه است و از اول سال ۱۳۷۲ کار قضایی خود را با ابلاغ دادیاری در دادرسی عمومی ناحیه ۱ اسلامشهر شروع کرده است و پس از تشکیل دادگاه حقوقی دو مستقل اسلامشهر مدتی به عنوان دادرسی مشغول به کار بوده و سپس با تشکیل دادگاههای عمومی در دادگستری اسلامشهر دادرسی و متصدی شعبه بوده و آن گاه انتقال به دادگستری شهرستان ری از سال ۱۳۷۵ بدواً به عنوان دادرسی و سپس به عنوان رئیس شعبه پنجم دادگستری شهرستان ری و رئیس شعبه ۱۸ دادگاه خانواده این شهر و در حال حاضر نیز به عنوان رئیس شعبه دوم دادگاه عمومی (حقوقی) دادگستری